

N:o 64.

Af Herr **von Koch, N. S.**, angående skyldighet för dem inom kommunerna, som icke ega fastighet, att deltaga i kostnaderna för uppförandet och underhållet af allmänna byggnader m. m.

Det är billigt, att äfven de, som icke ega fastighet, bidraga till allmänna byggnader inom kommunerna; men otvifvelaktigt är väl, att fastigheterna och således deras egare hafva största och varaktigaste nyttan deraf, att kommunens allmänna byggnader blifva väl uppförda och underhållna. Det är således icke billigt, att de, hvilka icke äro fastighetsegare, lemna lika stora bidrag, som fastighetsegarne, till allmänna byggnader inom kommunen. Der-till kommer, att det är både oklokt och orätt stadga, att den, som vill eller måste bo och låta sig mantalsskrifvas för ett eller annat år inom en kom-mun, skall kunna förpligtas deltaga med ett belopp, mångfaldigt större än allmänna bevillningen, eller hvad inom det ojemförligen större flertalet af kommuner betalas, t. ex. till kyrko- eller skolhusbyggnad, därför att just detta eller dessa år ett dylikt byggnadsföretag pågår inom den kommun, der han vill eller måste — om han der placeras som tjänsteman — mantalsskrifvas.

Jag har icke kunnat utfinna bättre medel att komma till det allmänt yrkade deltagandet af icke fastighetsegande uti kostnaden för fördelen att begagna kyrka, skola, tingshus, vägar, gator, hus m. m. samt att tillika i viss mån undanrödja hindren mot bosättning, hvar man önskar, än genom stadgande af lika afgifter i hela Riket af alla icke fastighetsegare för nämnda fördelar. Tacksam, om annat bättre förslag kan uppgöras, vågar jag framställa ett om antagande af följande lagstadgande:

Med ändring af hvad i lag eller särskilda författningar derom är stadgadt, förordnas:

att, såsom bidrag till byggande och underhållande af alla allmänna byggnader inom stad, tingslag, kyrkosamling, eller annan

kommun, skola, jemte hvad egare af fastighet, enligt nu gällande eller framdeles meddelade lagstadganden, böra, såsom sådane, tillskjuta, utgå af hvar och en, som till Staten erlägger allmän bevilning för kapital eller arbete, afgifter, dem Riksdagen årligen till beloppet bestämmer lika i hela Riket för tillgodonjutande af fördelen att få begagna samt undgå andra tillskott till byggnad och underhåll utaf:

- a) kyrka med hvad dertill hörer;
- b) ecklesiastika boställshus;
- c) läroverksbyggnader;
- d) rådhus, tingshus, fängelse eller annan byggnad, som kommun för rättsskipningen är ålagdt uppföra eller underhålla;
- e) sockenstuga, fattighus, jemte öfriga här ofvan icke uppräknade kommun tillhörande hus; samt
- f) allmänna lands- och häradsvägar med derå befintliga broar, nu indelade på tingslagen, jemte gator och broar i städerna.

Derjemte borde emellertid Riksdagen anhålla, att dessa afgifter, hvar för sig, finge debiteras och uppbäras i sammanhang med allmänna bevillningen, samt derefter, genom Konungens Befallningshafvande, fördelas emellan förvaltningarne af hvarje byggnadskassa, så att den större eller mindre kommunen finge hvad på densamma sig belöpte af hvar och en, som derinom under året erlagt bevillning af kapital eller arbete.

Jag föreställer mig, att dessa afgifter, så fördelade och ständigt utgående, icke för hvart år och hvarje särskildt här ofvan uppräknadt föremål behöfde blifva mycket höga; kanske kunde man, för att betrygga mot farhågorna, att fastighetsegare skulle missbruka öfvervägande magt vid Riksdagen till afgifternas oskäligen höjande, införa *i lagen* ett stadgande om maximum, t. ex. en procent af den beskattade inkomsten, deröfver alla dessa kommunalafgifter tillsammans ej finge höjas.

Den särskilda fördel skulle genom bifall till denna motion vinnas, att kassor bildades småningom till alla sådana byggnadsföretag, så att man kunde, åtminstone i någon mån, fränkomma det nu rådande bruket att låna nästan allt hvad till en allmän byggnads uppförande erfordras.

Skola deremot dylika afgifter utdebiteras olika i olika kommuner, blifva de stundom så orimligt höga, att antingen de icke åläggas eller snart upphävas.

Ett helt annat förhållande eger rum med sådana kommunala utgifter, som utgå, icke för mera permanenta eller varaktiga anstalter och förbättringar, utan för vanliga, årligen återkommande behofs fyllande, t. ex. alla personela

aflöningar, såvidt kommun dertill bidrager, åt presterskap, skollärare m. fl., gatu-belysning, renhållning, fattigas underhåll m. m. Till betäckande af dessa utgifter lärer väl icke bättre beskattningssätt än vara funnet än en qvot af den behållna netto-inkomsten, dervid dock den inkomst, som härflyter af kapital — samlad ackumulerad arbetsförtjenst — torde bära och kunna bära tyngre börda än den inkomst, som härflyter från fortgående arbete.

Stockholm den 27 Januari 1868.

N. S. von Koch.
